

p. dyr. M. Lasota
08.05.12

KANCELARIA SENATU RP
GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. *7.05.12.*
nr. *2131* podpis. *Borusiewicz*

Warszawa, *04* maja 2012 r.

MINISTER ROLNICTWA

I ROZWOJU WSI

PBrś-501-1-1/12 (ak-*1688*)

P. R. Rojek
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. *9.05.12.*
nr. *3885* podpis. *M*

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na pismo z dnia 4 kwietnia br. (znak: BPS/043-08-314/12) w sprawie wspólnych oświadczeń senatora G. Wojciechowskiego oraz senatora P. Błaszczyka podczas 8. posiedzenia Senatu RP w dniu 29 marca 2012 r. uprzejmie informuję, co następuje:

I. Poziom płatności bezpośrednich w Polsce wzrasta corocznie, zgodnie z wynegocjowanym w Traktacie Akcesyjnym harmonogramem i począwszy od 2004 r. kształtuje się w sposób następujący: 25%, 30%, 35%, 40%, 50%, 60%, 70%, 80%, a w 2012 r. wyniesie 90% pełnego poziomu ustalonego dla Polski.

Polska stosuje również uzupełniające krajowe płatności bezpośrednie. Maksymalna wysokość wsparcia krajowego może wynieść 30% pełnego poziomu określonego dla Polski, przy czym łączny poziom wsparcia (suma środków przeznaczonych na płatności unijne oraz na płatności krajowe) nie może przekroczyć tego pełnego poziomu. Od 2010 r. łączna kwota płatności unijnych i krajowych osiąga poziom 100%. Jednocześnie, z uwagi na stopniowe zwiększanie udziału budżetu unijnego w roku 2011 maksymalna wysokość uzupełnienia krajowego wyniosła 20%, a w 2012 r. wyniesie 10% pełnej koperty płatności. Natomiast w 2013 r., w związku z tym, że płatności unijne w Polsce osiągną pełny poziom, nie będzie możliwości uzupełniania płatności bezpośrednich z budżetu krajowego.

Odnosząc się do prośby dotyczącej przedstawienia informacji o wysokości stawek płatności bezpośrednich uprzejmie informuję, że w kampanii roku 2011 obowiązywały następujące stawki:

	jednostka	stawka płatności
jednolita płatność obszarowa	PLN/ha	710,57
	EUR/ha	161,31
uzupełniająca płatność podstawowa	PLN/ha	274,23
	EUR/ha	62,26
płatność do chmielu	PLN/ha	1 476,08
	EUR/ha	335,09
płatność zwierzęca	PLN/ha	396,14
	EUR/ha	89,93
płatność z tytułu owoców miękkich	PLN/ha	1 761,99
	EUR/ha	400
specjalna płatność obszarowa	PLN/ha	219,53
	EUR/ha	49,84
płatność do krów	PLN/szt.	410,89
	EUR/szt.	93,28
płatność do owiec	PLN/szt.	103,05
	EUR/szt.	23,40
płatność cukrowa	PLN/t	56,00
	EUR/t	12,71
płatność do pomidorów	PLN/t	173,33
	EUR/t	39,35
płatność związana do skrobi	PLN/t	292,13
	EUR/t	66,32
płatność niezwiązana do skrobi*	PLN/t	106
	EUR/t	24
płatność niezwiązana do tytoniu (gr. I)*	PLN/kg	6,02
	EUR/kg	1,36
płatność niezwiązana do tytoniu (gr. II-IV)*	PLN/kg	4,20
	EUR/kg	0,95

*W przypadku płatności niezwiązanej do skrobi i tytoniu wysokość stawek została oszacowana na podstawie indywidualnych wielkości referencyjnych wynikających ze złożonych wniosków o przyznanie tych płatności. Ostateczna wysokość tych stawek będzie znana po zakończeniu wszystkich wypłat.

Do ustalenia wysokości należnych rolnikowi płatności pod uwagę brane są wyłącznie stawki określone w walucie krajowej. Przeliczenie stawki płatności na PLN odbywa się na podstawie kursów wymiany ogłaszanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, natomiast terminem operacyjnym dla kursu wymiany jest ostatni kurs ustalony przez Europejski Bank Centralny przed dniem 1 października roku, dla którego pomoc została przyznana. W przypadku kampanii 2011 r. był to dzień 30 września, a kurs określony na ten dzień przez EBC wynosi: 4,405 PLN/EUR.

Stawki poszczególnych płatności w kampanii 2012 r. będą znane dopiero jesienią bieżącego roku. Wynika to z konieczności uwzględnienia przy ich obliczaniu: danych zadeklarowanych we wnioskach o przyznanie płatności (powierzchnia, liczba sztuk bydła, wielkości referencyjne), maksymalnych kopert finansowych i stawek płatności uzupełniających, które zostaną określone w stosownej decyzji Komisji Europejskiej, a także, w przypadku stawek wyrażonych w PLN, kursu wymiany.

W oświadczeniu stwierdza się również, że „nie wszyscy rolnicy w danej kategorii otrzymują jednakowe kwoty bazowe”. Stwierdzenie to nie zostało jednak poparte konkretnymi danymi, jak również nie wskazano źródła pochodzenia tej informacji. Nie znając zatem kontekstu, w którym sformułowanie to zostało wysunięte, a także mając na uwadze, że zróżnicowanie w wysokości wsparcia otrzymywanego przez rolników może wynikać z różnych powodów, nie jest możliwe precyzyjne ustosunkowanie się do przedmiotowej kwestii.

Beneficjentem programu rolnośrodowiskowego w ramach PROW 2007-2013, może zostać rolnik tj. osoba fizyczna lub prawna lub grupa osób fizycznych lub prawnych, bez względu na status prawny takiej grupy i jej członków, których gospodarstwo znajduje się na terytorium Wspólnoty, oraz która prowadzi działalność rolniczą (produkcję, hodowlę lub uprawę produktów rolnych, włączając w to zbiory, dojenie, chów zwierząt oraz utrzymywanie zwierząt do celów gospodarskich, lub utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska). Dodatkowo, płatność rolnośrodowiskową można przyznać rolnikowi, jeżeli:

- 1) został mu nadany numer identyfikacyjny
- 2) łączna powierzchnia posiadanych przez niego działek rolnych wynosi co najmniej 1 ha;
- 3) realizuje 5-letnie zobowiązanie rolnośrodowiskowe, obejmujące wymogi wykraczające ponad podstawowe wymagania, w ramach określonych pakietów i ich wariantów, zgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej, na gruntach, na których rolnik zadeklarował realizację tego zobowiązania we wniosku o przyznanie pierwszej i kolejnych płatności rolnośrodowiskowych;
- 4) spełnia warunki przyznania płatności rolnośrodowiskowej w ramach określonych pakietów lub ich wariantów określone w rozporządzeniu.

Płatność rolnośrodowiskowa wypłacana jest w formie zryczałtowanej i stanowi rekompensatę utraconego dochodu, dodatkowych poniesionych kosztów oraz ponoszonych kosztów transakcyjnych. Jej wysokość jest zróżnicowana w zależności od zestawu wybranych działań zgodnie z załączoną tabelą.

Współfinansowanie programu rolnośrodowiskowego tj. pozostałych działań osi II PROW 2007-2013 UE i Polski wynosi 80% i 20%.

Wysokość stawek płatności rolnośrodowiskowej dla poszczególnych pakietów i ich wariantów

Lp.	Pakiety rolnośrodowiskowe	Lp.	Warianty rolnośrodowiskowe	Stawki płatności	
1	Rolnictwo zrównoważone	1	Wariant 1.1. Zrównoważony system gospodarowania	360 zł/ha	
2	Rolnictwo ekologiczne	2	Wariant 2.1. Uprawy rolnicze (dla których zakończono okres przestawiania)	790 zł/ha	
		3	Wariant 2.2. Uprawy rolnicze (w okresie przestawiania)	840 zł/ha w pierwszym i drugim roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego	790 zł/ha w kolejnych latach realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego
		4	Wariant 2.3. Trwałe użytki zielone (dla których zakończono okres przestawiania)	260 zł/ha	
		5	Wariant 2.4. Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania)	330 zł/ha w pierwszym i drugim roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego	260 zł/ha w kolejnych latach realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego
		6	Wariant 2.5. Uprawy warzywne (dla których zakończono okres przestawiania)	1.300 zł/ha	
		7	Wariant 2.6. Uprawy warzywne (w okresie przestawiania)	1.550 zł/ha w pierwszym i drugim roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego, a w przypadku upraw roślin wieloletnich - również w trzecim roku realizacji tego zobowiązania	1.300 zł/ha w kolejnych latach realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego
		8	Wariant 2.7. Uprawy zielarskie (dla których zakończono okres przestawiania)	1.050 zł/ha	
		9	Wariant 2.8. Uprawy zielarskie (w okresie przestawiania)	1.150 zł/ha w pierwszym i drugim roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego, a w przypadku upraw roślin wieloletnich - również w trzecim roku realizacji tego zobowiązania	1.050 zł/ha w kolejnych latach realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego
		10	Wariant 2.9. Uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania)	1.540 zł/ha	
		11	Wariant 2.10. Uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania)	1.800 zł/ha w pierwszym, drugim i trzecim roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego	1.540 zł/ha w kolejnych latach realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego

		12	Wariant 2.11. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania)	160 zł/ha - w przypadku uprawy orzecha włoskiego przed upływem 6 pełnych sezonów wegetacyjnych, jeżeli taka uprawa stanowi co najmniej 40 % wszystkich drzew tego gatunku	
		13	Wariant 2.12. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania)	800 zł/ha w pierwszym, drugim i trzecim roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego	650 zł/ha w kolejnych latach realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego
				160 zł/ha - w przypadku uprawy orzecha włoskiego przed upływem 6 pełnych sezonów wegetacyjnych, jeżeli taka uprawa stanowi co najmniej 40 % wszystkich drzew tego gatunku	
3	Ekstensywne trwałe użytki zielone	14	Wariant 3.1. Ekstensywna gospodarka na łąkach i pastwiskach	500 zł/ha	
4	Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000	15	Wariant 4.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków	1.200 zł/ha	
		16	Wariant 4.2. Mechowiska	1.200 zł/ha	
		17	Wariant 4.3. Szuwary wielkoturzycowe	800 zł/ha	
		18	Wariant 4.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe	1.200 zł/ha	
		19	Wariant 4.5. Murawy ciepłolubne	1.200 zł/ha	
		20	Wariant 4.6. Pónaturalne łąki wilgotne	800 zł/ha	
		21	Wariant 4.7. Pónaturalne łąki świeże	800 zł/ha	
		22	Wariant 4.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe	800 zł/ha	
		23	Wariant 4.9. Słonorośla	1.190 zł/ha	
		24	Wariant 4.10. Użytki przyrodnicze	550 zł/ha	
5	Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000	25	Wariant 5.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków	1.370 zł/ha	
		26	Wariant 5.2. Mechowiska	1.390 zł/ha	
		27	Wariant 5.3. Szuwary wielkoturzycowe	910 zł/ha	
		28	Wariant 5.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe	1.390 zł/ha	
		29	Wariant 5.5. Murawy ciepłolubne	1.380 zł/ha	
		30	Wariant 5.6. Pónaturalne łąki wilgotne	840 zł/ha	
		31	Wariant 5.7. Pónaturalne łąki świeże	840 zł/ha	
		32	Wariant 5.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe	870 zł/ha	
		33	Wariant 5.9. Słonorośla	1.190 zł/ha	
		34	Wariant 5.10. Użytki przyrodnicze	550 zł/ha	
6	Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie	35	Wariant 6.1. Produkcja towarowa lokalnych odmian roślin uprawnych	570 zł/ha	
		36	Wariant 6.2. Produkcja nasienna towarowa lokalnych odmian roślin uprawnych	800 zł/ha	

		37	Wariant 6.3. Produkcja nasienna na zlecenie banku genów	4.700 zł/ha
		38	Wariant 6.4. Sady tradycyjne	2.100 zł/ha
7	Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie	39	Wariant 7.1. Zachowanie lokalnych ras bydła	1.140 zł/szt.
		40	Wariant 7.2. Zachowanie lokalnych ras koni	1.500 zł/szt.
		41	Wariant 7.3. Zachowanie lokalnych ras owiec	320 zł/szt.
		42	Wariant 7.4. Zachowanie lokalnych ras świń	570 zł/szt.
8	Ochrona gleb i wód	43	Wariant 8.1. Wsiewki poplonowe	330 zł/ha 458 zł/ha – w przypadku gruntów położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną
		44	Wariant 8.2. Międzyplon ozimy	420 zł/ha 750 zł/ha – w przypadku gruntów położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną
		45	Wariant 8.3. Międzyplon ścierniskowy	400 zł/ha 690 zł/ha – w przypadku gruntów położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną
9	Strefy buforowe	46	Wariant 9.1. Utrzymanie 2- metrowych stref buforowych	44 zł/100 mb
		47	Wariant 9.2. Utrzymanie 5- metrowych stref buforowych	110 zł/100 mb
		48	Wariant 9.3. Utrzymanie 2- metrowych miedz śródpolnych	40 zł/100 mb
		49	Wariant 9.4. Utrzymanie 5- metrowych miedz śródpolnych	100 zł/100 mb

II. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.) zgnilec amerykański pszczoł objęty jest obowiązkiem zwalczania.

W związku z powyższym, zgodnie z art. 42 ust 1 ww. ustawy w przypadku podejrzenia wystąpienia zgnilca amerykańskiego w pasiece, właściciel pasieki ma obowiązek:

- 1) niezwłocznego zawiadomienia o tym organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej, albo wójta (burmistrza, prezydenta miasta);
- 2) pozostawienia zwierząt w miejscu ich przebywania i niewprowadzania tam innych zwierząt;
- 3) uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do pomieszczeń lub miejsc, w których znajdują się zwierzęta podejrzane o zakażenie lub chorobę, lub zwłoki zwierzęce;
- 4) wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia i zbywania produktów, w szczególności mięsa, zwłok zwierzęcych, środków żywienia zwierząt, wody, ściółki, nawozów naturalnych w rozumieniu przepisów o nawozach i nawożeniu i innych przedmiotów znajdujących się w miejscu, w którym wystąpiła choroba;
- 5) udostępnienia organom Inspekcji Weterynaryjnej zwierząt i zwłok zwierzęcych do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udzielania pomocy przy ich wykonywaniu;

6) udzielania organom Inspekcji Weterynaryjnej oraz osobom działającym w imieniu tych organów wyjaśnień i podawania informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia choroby i źródeł zakażenia lub zapobiegania jej szerzeniu.

Po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia choroby w pasiece, właściwy miejscowo powiatowy lekarz weterynarii podejmuje niezwłocznie czynności w celu wykrycia lub wykluczenia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania, w tym przypadku zgnilca amerykańskiego pszczoł. Przeprowadza dochodzenie epizootyczne i w zależności od uzyskanych wyników podejmuje decyzję o dalszym postępowaniu w pasiece. Sposób i tryb postępowania przy podejrzeniu lub stwierdzeniu tej choroby określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 września 2005 r. w sprawie zwalczania zgnilca amerykańskiego pszczoł (Dz. U. Nr 187, poz. 1574). Zgodnie z ww. przepisami, powiatowy lekarz weterynarii w wydanej decyzji o zwalczaniu choroby może nakazać różne sposoby postępowania z rodzinami pszczelimi, które nie zawsze prowadzą do ich likwidacji.

Równocześnie zgodnie z art. 49 ww. ustawy, za rodziny pszczele, które zostały zabite z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej lub padły w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez te organy w przypadku wystąpienia w pasiece zgnilca amerykańskiego pszczoł, przysługuje odszkodowanie z budżetu państwa. Wysokość odszkodowania określana jest na podstawie szacowania przeprowadzonego przez powiatowego lekarza weterynarii oraz dwóch rzeczoznawców.

Mając na uwadze rolę jaką odgrywają pszczoły w rolnictwie i całym ekosystemie, podejmowanych jest wiele działań mających na celu poprawę warunków rozwoju polskiego pszczelarstwa.

Jednym z elementów Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej jest wsparcie finansowe działań prowadzonych na terenie państw członkowskich Wspólnoty w ramach mechanizmu „Wsparcie rynku produktów pszczelich”. Wsparcie to służy przede wszystkim poprawie jakości miodu oraz wzmocnieniu poszczególnych ogniw związanych z produkcją i zbytem produktów pszczelich, wpływając na stopniową i trwałą poprawę warunków w sektorze pszczelarstwie. W ramach tego wsparcia opracowywane są Krajowe Programy Wsparcia Pszczelarstwa. Aktualnie, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1234/2007 oraz rozporządzeniem Komisji (WE) Nr 917/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. realizowany jest Krajowy Program Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce na lata 2010/11; 2011/12; 2012/13.

Budżety tych Programów pszczelarstwie systematycznie są zwiększane:

1. Program zrealizowany w latach 2004/05-2006/07 - budżet programu 11,7 mln EUR;
2. Program zrealizowany w latach 2007/08-2009/10 - budżet programu 13,3 mln EUR;
3. Program realizowany w latach 2010/11-2012/13 - budżet programu 15,1 mln EUR.

Celem programów pszczelarstwie jest poprawa warunków produkcji i wprowadzania do obrotu produktów pszczelich w Polsce, który to cel - zgodnie z art. 106 rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 - jest realizowany w ramach następujących środków wsparcia:

- 1) pomoc techniczna skierowana do pszczelarzy i grup pszczelarzy,

- 2) zwalczanie warrozy,
- 3) racjonalizacja sezonowego przenoszenia uli,
- 4) środki wspierające laboratoria przeprowadzające analizy dotyczące fizykochemicznych właściwości miodu,
- 5) środki mające na celu wsparcie zasiedlania uli we Wspólnocie,
- 6) współpraca z wyspecjalizowanymi organami w zakresie wdrażania stosowanych programów naukowo-badawczych w dziedzinie pszczelarstwa i produktów pszczelich.

Kolejnym instrumentem realizacji polityki Unii Europejskiej jest Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007 – 2013), którego celem jest wsparcie działalności rolniczej oraz szeroko rozumianego otoczenia rolnictwa. W bieżącym okresie programowania w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 zapewniono środki w wysokości 2 087 265 889 EUR. na inwestycje w gospodarstwach rolnych.

Działaniem mającym na celu bezpośrednio wsparcie inwestycji związanych z działalnością rolniczą jest „Modernizacja gospodarstw rolnych”, w ramach której po spełnieniu określonych wymagań, można realizować zakup m.in. maszyn i urządzeń. Do tej pory przeprowadzono trzy nabory wniosków o przyznanie pomocy (2007, 2009, 2011), w ramach których złożono ponad 77 tys. wniosków i zawarto ponad 43 tys. umów przyznania pomocy. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa prowadzi obecnie weryfikację kilkunastu tysięcy wniosków złożonych w 2011 roku.

W ramach PROW 2007-2013 realizowane są również działania nieinwestycyjne, z których producenci rolni zajmujący się produkcją miodu mają możliwość pozyskiwania wsparcia. Jednym z takich instrumentów wsparcia jest działanie pn. „Grupy producentów rolnych”. O niniejszą pomoc wnioskować mogą jedynie grupy producentów rolnych. W związku z tym, podmioty zainteresowane ubieganiem się o uzyskanie wsparcia ze środków przedmiotowego działania, muszą zawiązać grupę producentów rolnych zarejestrowanych zgodnie z ustawą o grupach producentów rolnych, bądź stać się członkami grupy już istniejącej.

Jednocześnie rolnicy wytwarzający miód w ramach uznanych, wspólnotowych systemów jakości żywności, tj. miód posiadający status Chronionej Nazwy Pochodzenia lub Chronionego Oznaczenia Geograficznego, mogą być beneficjentami działania „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności”, a także, jeśli utworzą grupę producentów o dowolnej formie prawnej, mogą skorzystać z działania „Działania informacyjne i promocyjne”. Działania te umożliwiają propagowanie i rozpowszechnianie informacji dotyczących dobroczynnego wpływu pszczół na środowisko naturalne, rolnictwo i całą gospodarkę, a także miodu i innych produktów pszczelich na zdrowie człowieka.

Ponadto producenci rolni, w tym zajmujący się chowem i hodowlą pszczół (produkcją miodu i wosku pszczelego oraz pozostałych produktów pszczelich) mogą ubiegać się o preferencyjne kredyty z dopłatami do oprocentowania, udzielane zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych

zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 22, poz. 121, z późn. zm.). Dodatkowo na podstawie ww. rozporządzenia Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa udziela gwarancji lub poręczeń spłaty kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie części kosztów inwestycji.

Dodatkowo, jednym z działań PROW 2007-2013 jest program rolnośrodowiskowy, którego celem jest zrównoważony rozwój obszarów wiejskich i zachowanie różnorodności biologicznej na tych terenach, w tym m.in. pszczół. W ramach tego programu rolnik dobrowolnie przyjmując zobowiązanie rolnośrodowiskowe, spośród 9 dostępnych pakietów wybiera te, które może realizować w swoim gospodarstwie. I tak realizując *Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne*, rolnik otrzymuje płatność rolnośrodowiskową m.in. do uprawy roślin miododajnych (np. bodziszek iberyjski, chaber bławatek, dzięgiel leśny, krwawnica pospolita, mięta długolistna, pszczelnik mołdawski i wiele innych). Realizując *Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie*, rolnik zobowiązuje się do wytwarzania materiału siewnego m.in. uprawiając takie gatunki roślin jak: np. komonica błotna czy nostrzyk biały. Dodatkowo wymogi pakietów wchodzących w skład programu rolnośrodowiskowego polegają m.in. na ograniczeniu lub zakazie stosowania nawozów azotowych i środków ochrony roślin. Zatem założenia i wymogi programu rolnośrodowiskowego są przyjazne dla utrzymywania dobrej kondycji pszczół i przyczyniają się do ochrony ich środowiska przyrodniczego.

Ponadto należy zaznaczyć, iż system płatności również wspiera sektor pszczelarski w sposób pośredni, tj. za pomocą płatności obszarowych, które realizowane są także do upraw niektórych roślin miododajnych (np. koniczyna, lucerna, nostrzyk czy gryka). Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. *ustanawiającym wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającym określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniającym rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1782/2003* (Dz. Urz. UE L 30 z 31.1.2009, str. 16, z późn. zm.), płatności bezpośrednie przyznawane są w ramach systemów wsparcia wymienionych w Załączniku nr I do tego rozporządzenia, czyli m. in. do upraw polowych, chmielu, tytoniu, ziemniaków skrobiowych, buraków cukrowych, owoców miękkich i pomidorów kierowanych do przetwórstwa.

W ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej nie stosuje się płatności bezpośrednich ukierunkowanych na sektor pszczelarski. Z tego też względu Polska również nie może wprowadzić tego typu mechanizmu wsparcia.

Niemniej jednak, przystępując do Unii Europejskiej Polska podjęła decyzję o zastosowaniu uproszczonego systemu dopłat bezpośrednich (SAPS), o którym mowa w art. 122 przywołanego rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009. Pozwala on na przyznawanie pomocy zryczałtowanej do hektara upraw (płatność obszarowa), a jej stawkę oblicza się poprzez podzielenie dostępnego wsparcia (koperty finansowej) przez powierzchnię użytków rolnych spełniających normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska. System

ten wspiera pośrednio sektory, które nigdy nie były objęte płatnościami bezpośrednimi w systemie standardowym, a więc również sektor pszczelarski.

Każdy rolnik utrzymujący rodziny pszczele, może otrzymać pomoc w ramach systemu wsparcia bezpośredniego, jeżeli posiada grunty wykorzystywane rolniczo.

Do otrzymania Jednolitej Płatności Obszarowej kwalifikują się grunty orne, trwałe użytki zielone, uprawy trwałe i ogródki przydomowe, oraz działki rolne obsadzone zagajnikami o krótkiej rotacji, utrzymywane w dobrej kulturze rolnej na dzień 30 czerwca 2003 r.

Mając na uwadze, iż pozostawienie rolników funkcjonujących na niektórych rynkach jedynie z podstawowym wsparciem w postaci Jednolitej Płatności Obszarowej skutkowałoby istotnym pogorszeniem ich konkurencyjności w stosunku do producentów z krajów UE-15, w Polsce stosowane są także uzupełniające krajowe płatności bezpośrednie. Jednakże to dodatkowe wsparcie z budżetu krajowego również nie może być przyznawane do sektorów, które nie są wspierane w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Wobec powyższego, należy stwierdzić, że nie jest możliwe ustanowienie krajowej płatności uzupełniającej dedykowanej dla sektora pszczelarskiego.

Niemniej jednak uprawy niektórych roślin miododajnych, np. gryki zwyczajnej (jako zboża), nostrzyka białego i żółtego (jako rośliny motylkowatej drobnonasiennej), są objęte krajową płatnością uzupełniającą w Sektorze I.

Ponadto, w ramach wprowadzonego w 2010 r. wsparcia specjalnego do upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych, dla rolników uprawiających takie gatunki roślin jak np. koniczyna biała (która jest zaliczana do grupy roślin miododajnych) istnieje możliwość ubiegania się o przyznanie specjalnej płatności obszarowej do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych.

Mając powyższe na uwadze należy podkreślić, że jest szereg działań umożliwiających pozyskanie dodatkowych środków wspierających pszczelarstwo. Stopień aktywizacji produkcji tego działu rolnictwa oraz zakres wykorzystania ww. pomocy wsparcia zależne są od indywidualnych podmiotów zajmujących się utrzymywaniem pszczół.

III. W odniesieniu do kwestii systemu kontroli żywności w Polsce, w związku z wykryciem procederu fałszowania soli spożywczej i proszku jajecznego, należy przede wszystkim zaznaczyć, że zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej to podmioty działające na rynku spożywczym ponoszą pełną odpowiedzialność za żywność, którą wprowadzają na rynek. Powinny one zapewniać na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji żywności w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów. Odpowiedzialność podmiotów dotyczy również utworzenia systemów i procedur umożliwiających identyfikację i weryfikację dostawców środków spożywczych lub substancji dodatkowych, które mają być dodane do żywności w procesie produkcji.

Podległa Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi Inspekcja Weterynaryjna nadzoruje zakłady produkujące żywność pochodzenia zwierzęcego, gdzie w procesie produkcji stosowana jest między innymi sól spożywcza. Natomiast zakłady produkujące bądź dystrybuujące sól spożywcza nadzoruje Państwowa Inspekcja Sanitarna, podległa Ministrowi Zdrowia.

Nadzór Inspekcji Weterynaryjnej nad stosowaniem w produkcji żywności pochodzenia zwierzęcego surowców pochodzenia niezwierzęcego np. soli, polega na sprawdzeniu dokumentów towarzyszących surowcom, ich oznakowania, w tym terminu przydatności do spożycia oraz warunków przechowywania i stosowania. Jeżeli do zakładu produkującego żywność pochodzenia zwierzęcego trafia środek spożywczy lub dodatek do żywności ze wskazaniem, że jest on przeznaczony do spożycia, zarówno podmiot, jak i nadzorujący organ ww. Inspekcji, nie mają powodów podważać takiej deklaracji. Inspekcja Weterynaryjna nie posiada uprawnień do podejmowania decyzji o jakości lub przeznaczeniu środków spożywczych pochodzenia niezwierzęcego, w przypadku gdy są one właściwie oznakowane, stosowane i przechowywane. Może jedynie prowadzić działania doraźne na podstawie danych otrzymanych od Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub prokuratury.

Odnośnie kwestii fałszowania proszku jajecznego należy zauważyć, że produkcja tego produktu była nielegalna, gdyż wytwarzające ten produkt podmioty nie znajdowały się pod nadzorem właściwych organów Inspekcji Weterynaryjnej. Organy Inspekcji mają przede wszystkim za zadanie egzekwować prawo od nadzorowanych podmiotów i nie są organami ścigania.

Ponadto, w ramach prowadzonego przez Inspekcję Weterynaryjną nadzoru nad zakładami produkującymi żywność pochodzenia zwierzęcego, jedynie w przypadku rzeźni jest to nadzór stały, natomiast w pozostałych zakładach urzędowe kontrole są prowadzone w oparciu o analizę ryzyka oraz w każdym momencie, kiedy organ uzna to za stosowne lub konieczne.

W przypadku eksportu żywności na rynki państw trzecich, żywność wywożona z Unii Europejskiej lub ponownie wywożona z Unii Europejskiej w celu wprowadzenia na rynek w państwie trzecim powinna być zgodna z wymogami prawa żywnościowego, chyba że władze kraju przywozu postanowiły inaczej lub przepisy ustawowe, wykonawcze, normy, kodeksy praktyk oraz inne procedury prawne i administracyjne obowiązujące w kraju przywozu stanowią inaczej.

Zgodnie z art. 21a ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. *o produktach pochodzenia zwierzęcego* (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127, z późn. zm.), jeżeli państwo trzecie uzależnia wysyłkę produktów pochodzenia zwierzęcego do tego państwa od nadania zakładowi uprawnienia do produkcji na rynek danego państwa trzeciego, powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji, nadaje zakładowi takie uprawnienie. Zgodnie z ust. 3 ww. artykułu jeżeli państwo trzecie uzależnia uzyskanie uprawnienia do produkcji na rynek tego państwa od wyników przeprowadzonej przez właściwy organ tego państwa kontroli, powiatowy lekarz

weterynarii wydaje decyzję administracyjną nadającą zakładowi uprawnienia eksportowe po uzyskaniu przez ten zakład zatwierdzenia przez właściwy organ państwa trzeciego. Zgodnie z art. 23 ust. 1 ww. ustawy, jeżeli zostanie stwierdzone, że w zakładach posiadających uprawnienia do produkcji na rynek danego państwa trzeciego, nie są spełniane wymagania określone przez to państwo trzecie, powiatowy lekarz weterynarii, w zależności od stopnia uchybienia, wydaje decyzję administracyjną nakazującą usunięcie uchybień lub zakazującą produkcji lub wprowadzania partii produktów pochodzenia zwierzęcego na rynek państwa trzeciego.

Urzędowy lekarz weterynarii przed załadunkiem dokonuje kontroli eksportowanego towaru. Zgodnie z art. 9a ust. 1 ww. ustawy, produkty pochodzenia zwierzęcego wywożone z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do państw trzecich zaopatruje się w świadectwa zdrowia lub inne dokumenty, jeżeli są one wymagane przez państwo trzecie miejsca przeznaczenia tych produktów. Świadectwa zdrowia lub inne dokumenty są dołączane do przesyłki produktów pochodzenia zwierzęcego i udostępniane na każde żądanie organu celnego.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o *Inspekcji Weterynaryjnej* (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744, z późn. zm.), świadectwa zdrowia wystawia organ Inspekcji Weterynaryjnej (tj. powiatowy lekarz weterynarii) lub upoważniony przez ten organ urzędowy lekarz weterynarii. Odpowiedzialność za wystawienie świadectwa ponosi właściwy organ Inspekcji Weterynaryjnej. Powyższa ustawa w rozdziale 3 szczegółowo określa obowiązki Inspekcji Weterynaryjnej przy wystawianiu ww. dokumentów.

Reasumując, Inspekcja Weterynaryjna realizuje zadania z zakresu nadzoru nad bezpieczeństwem żywności pochodzenia zwierzęcego, w obszarze określonym w ww. ustawach, jak i w przepisach Unii Europejskiej. Nadzór ten ma na celu zapewnienie ochrony zdrowia publicznego w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego wprowadzanej na rynek polski jak i rynki państw trzecich i obejmuje m.in. kontrolę tożsamości środków spożywczych pochodzenia niezwierzęcego i dodatków do żywności, stosowanych w procesie produkcji takiej żywności. Dodawana do takiej żywności sól powinna pochodzić z zakładów nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Aby zapobiegać podobnym sytuacjom w przyszłości, organy Inspekcji Weterynaryjnej w ramach urzędowego nadzoru będą polecać podmiotom produkującym żywność pochodzenia zwierzęcego zastrzeżenie weryfikacji dostawców wszelkich surowców wykorzystywanych w procesie produkcji takiej żywności.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia bezpieczeństwa żywności oraz ochronę konsumentów stosowne działania, w związku z przypadkami stosowania soli przemysłowej w produkcji żywności, podjęła również Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS) podległa Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

IJHARS sprawuje nadzór nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych w produkcji i obrocie. Jakość handlowa obejmuje cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych

w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Artykuły rolno-spożywcze wprowadzane do obrotu powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych ma na celu sprawdzenie, czy:

- artykuły rolno-spożywcze spełniają wymagania w zakresie jakości handlowej określone w przepisach o jakości handlowej oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta,
- artykuły rolno-spożywcze są składowane lub transportowane w sposób zapewniający zachowanie ich właściwej jakości handlowej,
- ilość i jakość składowanego artykułu rolno-spożywczego są zgodne z ustalonymi warunkami składowania.

Zadania w ramach nadzoru nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych oraz środkami produkcji na rynku krajowym obejmują kontrole jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz warunków ich składowania i transportu, nadzór nad rynkiem wina, nawozów oraz świeżych owoców i warzyw, kontrole jakości oliwy z oliwek i mięsa drobiowego, certyfikację chmielu i produktów chmielowych oraz nadzór nad krajowym systemem klasyfikacji tusz wołowych i wieprzowych w systemie EUROP.

Kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przeznaczonych do wywozu poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dotyczy natomiast świeżych owoców i warzyw. Jakość handlowa pozostałych artykułów rolno-spożywczych przeznaczonych na eksport sprawdzana jest przez IJHARS wyłącznie na wniosek przedsiębiorcy w ramach oceny jakości handlowej. Ocena jakości handlowej wykonywana jest również dla artykułów rolno-spożywczych przeznaczonych na rynek krajowy. Potwierdzeniem spełnienia przez oceniany artykuł rolno-spożywczy wymagań określonych w przepisach o jakości handlowej oraz deklarowanych przez producenta jest Świadectwo jakości handlowej wydawane przez wojewódzkiego inspektora JHARS.

Ponadto, do zadań realizowanych przez IJHARS należy kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych spoza państw członkowskich Unii Europejskiej oraz spoza państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, kontrola ex-post, nadzór nad jednostkami certyfikującymi w rolnictwie ekologicznym, produkcją ekologiczną, systemem ochrony produktów regionalnych i tradycyjnych, a także nadzór nad prawidłowością wprowadzania do obrotu mięsa pochodzącego z bydła w wieku do 12 miesięcy, prawidłowością raportowania danych rynkowych oraz kontrola mięsa wołowego pochodzącego z dorosłego bydła płci męskiej.

W odniesieniu do kwestii procedury fałszowania soli spożywczej, IJHARS podjęła czynności kontrolne, w trakcie których uwzględniono zwłaszcza sprawdzenie pochodzenia soli stosowanej do produkcji kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych. W okresie od końca lutego do 13 kwietnia 2012 roku przeprowadzono 120 kontroli pochodzenia soli stosowanej do produkcji kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych. W ramach podjętych czynności sprawdzano wszystkie zastane partie soli w każdym z kontrolowanych podmiotów. W wymienionym okresie nie stwierdzono stosowania soli przemysłowej.

Z poważaniem,

Z op. ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU
Tadeusz Nalewajk